

## **Šilutės rajono savivaldybės veikla sprendžiant Macikų lagerių išsaugojimo ir sutvarkymo klausimus**

1993 m. Šilutės tremtinių ir politinių kalinių sąjungos iniciatyva išlikusiame lagerių karcerio pastate buvo įrengtas Macikų lagerio karceris – muziejus, vėliau tapęs Šilutės muziejaus dalimi.

2001 m. Šilutės rajono savivaldybėje įvyko pasitarimas, kuriame dalyvavo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro, Kultūros paveldo departamento Klaipėdos teritorinio padalinio, kitų institucijų atstovai. Pasitarime buvo priimtas nutarimas, kuriuo remiantis 2001-12-29 Macikų lageriai buvo įrašyti į Kultūros vertybių registrą kaip „Macikų koncentracijos stovykla ir kapai“ (pavadinimas nėra teisingas, kadangi Macikuose buvo įsteigtos karo belaisvių stovyklos ir GULAG skyrius, todėl vartotinas terminas „Macikų lageriai“), kultūros vertybės unikalus kodas 17035.

2008 m. Šilutės rajono savivaldybėje lankėsi užsienio šalių ambasadorių delegacija, kuriai buvo išsamiai pristatyta Macikų lagerių istorija.

2009 m. Šilutės rajono savivaldybei bendradarbiaujant su Užsienio reikalų ministerija buvo parengta Macikų lagerių teritorijos tvarkymo ir vystymo koncepcija.

2010 m. Savivaldybės administracijos vadovas, kartu su Šilutės muziejaus direktore dalyvavo Užsienio reikalų ministerijos inicijuotame susitikime su ambasadomis. Jo metu buvo pristatyta Koncepcija ir savivaldybei buvo pasiūlyta įsteigti „Macikų koncentracijos stovyklos vietos ir kapų teritorijos tvarkymo ir vystymo fondą“.

2010-09-30 Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-1521 „Dėl Macikų koncentracijos stovyklos vietos ir kapų sutvarkymo fondo sudarymo bei nuostatų patvirtinimo“ buvo įsteigtas Macikų koncentracijos stovyklos ir kapų sutvarkymo fondas, sudaryta fondo taryba ir atidaryta fondo banko sąskaita.

2011 metais šalia Macikų kaimo esančiame Armalėnų kaime atkasti žmonių, mirusių Macikų lageriuose, palaikai.

2011 m. Savivaldybės meras kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkę, Lietuvos Respublikos Ministrą pirmininką, Lietuvos Respublikos Kultūros, Užsienio reikalų, Krašto apsaugos ministrus, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą, Kultūros paveldo departamentą. Rašte išsamiai išdėstytos problemos ir prašymas sudaryti valstybinę tarpžinybinę komisiją sprendžiant Macikų lagerių teritorijos tvarkymo ir Armalėnų kaime rastų II pasaulinio karo aukų palaikų perlaidojimo klausimus.

2012 m. Macikų lagerių sutvarkymo klausimas buvo iškeltas aukščiausiu lygiu – 2012 m. balandžio 16 d. LR Ministro Pirmininko potvarkiu Nr. 105 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudaryta darbo grupė Antrojo pasaulinio karo aukų atminimo įamžinimo Macikų karo belaisvių stovyklos teritorijoje klausimams koordinuoti. Darbo grupės vadovė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktorė Teresė Birutė Burauskaitė.

2012 m. skyrus lėšų iš Istorinės atminties puoselėjimo 2012 metų priemonių plano Armalėnų kaime atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai.

2012 m. Šilutės rajono savivaldybė skyrė lėšų Macikų lagerių informacinio stendo lietuvių, anglų ir vokiečių kalbomis sukūrimui ir įrengimui.

2012 m. iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos buvo sutvarkytas Šyšos upės krantas prie Macikų lagerių kapinių.

2012 m. Šilutės muziejus parengė naują Macikų lagerių karcerio kilnojamoją ekspoziciją, išleido lankstinuką ir įsigijo audiogidą vokiečių kalba.

2013 m. Šilutės rajono savivaldybė kartu su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru (LGGRC) parengė projektą „Mirties namai 1939-1955 m. Prikeltos atminties žinia (House of Death 1939-1955. New of a Resurrected Memory)“. Projektas buvo pateiktas ES programos „Europa piliečiams“ 4 veiksmui „Gyva Europos atmintis“ ir gavo 60 908,88 EUR finansavimą. Projektas vykdytas 2014-2015 m.

2015 m. gegužės 14-15 d. Šilutėje įvyko tarptautinė mokslinė konferencija „Antrojo pasaulinio karo belaisviai nacių ir sovietų lageriuose 1939–1948 m.“  
<http://rememor.eu/konferencija/>

2015 m. išleista knyga „Macikų mirties namai“ <http://rememor.eu/knyga/>

2015-2016 m. Savivaldybės meras ne kartą kreipėsi į LR Ministrą Pirmininką, Kultūros ministeriją, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą dėl būtinybės atnaujinti 2012-04-16 potvarkiu Nr. 105 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudarytą darbo grupę ir spręsti Macikų lagerių tvarkybos klausimus.

2016 m. LGGRC užsakymu atlikti archeologiniai tyrimai Žaliojoje g., Armalėnų k., Šilutės sen., Šilutės r. sav.

2017-03-14 Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A1-276 buvo sudaryta Palaikų perkėlimo, laidojimo vietos įamžinimo arba pažymėjimo komisija (toliau – Komisija), kuri spręs klausimus susijusius su palaikais, rastais Žaliojoje gatvėje Armalėnų k., Šilutės sen., Šilutės r. sav.

Kas metai Šilutės seniūnija ir Macikų bendruomenė prižiūri ir tvarko kapinių teritoriją.

Kasmet ambasadoriai, kurių tautiečiai palaidoti Macikuose, organizuoja pagerbimo ceremonijas.